

Nr 362.

Av herr **Pettersson** i Bjälbo m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 38, med förslag till lag om delning av jord å landet m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 38 med förslag till lag om delning av jord på landet tillåta vi oss anföra följande.

Allt hittills har en skiftesförrättning, som lagligen förevarit och blivit fastställd, också för all framtid varit gällande, därest icke samtliga delägarna i det skifteslaget förenade sig om att tillåta ändringar. Även om dessa bestämmelser i åtskilliga fall stått hindrande i vägen för åvägabringande av rättelse i bestående delningsförhållanden, där dessa uppenbart bort ändras, så är det å andra sidan givet, att man vid medgivande av s. k. omskifte måste gå fram med mycket stor försiktighet. I föreliggande förslag gives i 1 kap. 11 § bestämmelser om huruledes nytt laga skifte må medgivas å sådant skifteslag, som förut skiftats och där skiftesförrättningen fastställts. I yrkandet härom skola förena sig minst två jordägare inom skifteslaget; deras sammanlagda fastighetstaxering skall utgöra mer än $\frac{1}{4}$ av summan av taxeringsvärdena å skifteslagets samtliga jordbruksfastigheter; de skola samtidigt utgöra minst $\frac{1}{4}$ av ägarna av dylika fastigheter inom skifteslaget, varjämte det skall konstateras, att nytt skifte kommer att för delägarna i allmänhet medföra fördelar, som väsentligen överväga de av skiftet följande kostnader och olägenheter. Slutligen bestämmes enl. 4 kap. 2 §, sedan omskifte sökts, av förrättningsmännen, om tillstånd till det sökta skiftet må lämnas; d. v. s. att förrättningsmännen skola pröva att av lagen föreskrivna villkor för omskifte äro iakttagna.

Angivna villkor kunna ju synas vara ganska betryggande. Men tydligt är också, att skall en så genomgripande nyhet som rätten till omskifte införas i svensk lagstiftning, måste garantierna för att ej därav missbruk måtte uppstå vara mycket starka. Klokhet och försiktighet bjuda att, då man skall framgå en ny väg, man i början endast tager små steg. Sedan man mera levt sig in i de nya förhållandena är det lättare att på ett klokt sätt vidga lagens tillämplighetsområde.

För sådant åskådningssätt finner man ock ett kraftigt stöd i det förslag, som ursprungligen från dåvarande regeringen hänvisades till lagrådet. I den §, som innehåller bestämmelserna om villkoren för omskifte, eller 1 kap. 12 §, stadgas, att för att sådant skifte må ske, därom skola ena sig jordägare, som inom skifteslaget äga jordbruksfastighet, vars sammanlagda värde enligt senaste taxering motsvarar mer än hälften av taxeringsvärdet å all skifteslagets jordbruksegen-

dom och att de till antalet utgöra minst hälften av ägarna av dylik egendom inom skifteslaget, samt att det dessutom befinnes, att skifteslagets ägor kunna erhålla en för deras skötsel lämpligare indelning och därigenom uppbringas till större avkastning och högre värde, samt att de fördelar, som skiftet kommer att medföra för delägarna, väsentligen överväga de av skiftet följande kostnader och olägenheter.

Vid lagrådets granskning av detta förslag framhölls, att bestämmelserna voro för stränga och i enlighet med lagrådets antydningar tillkom den nu föreslagna 11 § i 1 kap.

Mot lagrådets uppfattning i denna del må erinras, att meningen med den nya möjligheten till omskifte förvisso icke är, att sådant bör i allmänhet företagas, d. v. s. att vederbörande böra uppmuntras att åstadkomma omskifte. Efter vår uppfattning är meningen snarare att *möjliggöra* ett omskifte, att där väsentliga olägenheter av det gamla skiftet framträtt, vederbörande efter avvägande av alla omständigheter må kunna erhålla omskifte. Men meningen kan icke vara att en minoritet, som kanske representerar specialintressen, må mot de övriga delägarnes önskan inleda ett nytt skifte med alla dess kostnader och olägenheter. Den garanti, som ligger i förrättningsmännens prövning om tillstånd må lämnas till skiftet, får nog icke skattas allt för högt. Det vill således synas oss, som om lämplig försiktighet skulle mana oss att stanna vid de villkor för skiftet, som varit bestämda i det till lagrådet remitterade förslaget.

Under åberopande av vad sålunda anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till ny lag om delning av jord på landet, att, för att omskifte av redan laga skiftad jord må kunna äga rum, skall erfordras att i framställt yrkande härom skola ena sig jordägare, som inom skifteslaget äga jordbruksfastighet, vars sammanlagda värde enligt den senaste till grund för allmänna bevillningens utgörande verkställda uppskattning motsvarar mera än hälften av taxeringsvärdet å all skifteslagets jordbruks-egendom, och tillika enligt senast upprättade mantalslängd till antalet utgöra minst hälften av ägarna av dylik egendom inom skifteslaget, samt det vidare befinnes, att nytt skifte kommer att medföra sådan verkan, som i 10 § första stycket sägs.

Stockholm den 17 februari 1926.

David Pettersson.

P. Nilsson,
Bonarp.

P. M. Olsson.

Sven Persson,
Fritorp.

Emil Bengtsson.

Carl Arv. Andersson.

Carl Ros.

O. A. Ernfors.

Joh. G. Svensson.

Birger Petersson.